

ЛІТЕРАТУРА

1. Ганичев В. Когда встречаются вера и знания // Чудеса и приключения. 1998. № 10. с.6 - 10.
2. Сорокин Питирим. История не ждет, она ставит ультиматум // Наука и жизнь. 1989. № 10. с.54-55.
3. Акимов А.Е., Московский А.В. Квантовая нелокальность и торсионные поля. – Препринт № 19. – М.: МНТЦ ВЕНТ, 1992. – 23с.
4. Луиза Хей. Целительные силы внутри нас /Пер. с англ. Н.Литвиновой. – М.: ОЛМА-ПРЕСС, 1997. – 238с.
5. Тихоплав В.Ю., Тихоплав Т.С. Физика веры. СПб.: ВЕСЬ, 2001. – 256с.
6. Ботвіна Н. Міжнародні культурні традиції: Мова та етика ділового спілкування. – К., 2000.
7. Чмут Т.К. та інші. Етика ділового спілкування. – К., 1999.
8. Потебня А.А. Мысль и язык // Эстетика и поэтика. – М., 1976. Выготский Л.С.. Мышление и речь. – М.-Л., 1934. 10. Соколова. Внутренняя речь и мышление. – М., 1968.

З ПРАКТИКИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

САВЧЕНКО Н.М., М. ХАРКІВ

Національний фармацевтичний університет

Сьогодні, коли вища школа України стоїть на порозі інтеграції до Болонського процесу, серйозно обговорюється питання доцільності викладання українознавчих дисциплін в негуманітарних навчальних закладах. Головна мотивація противників збереження цих курсів в навчальних про-

грамах – такі дисципліни не читаються в вищих навчальних закладах Європи.

На нашу думку, такий підхід не є вірним. Гуманітарним дисциплінам належить важливе місце в системі вищої освіти, адже вона покликана готувати спеціаліста не лише з глибокими спеціальними знаннями, а громадянина з високим інтелектуальним потенціалом, громадянськими та національно-політичними переконаннями.

Вихованню таких спеціалістів покликаний, перш за все, курс історії України. Україна ще досить молода держава і вивчення її історії молодим поколінням її громадян має сприяти формуванню національного світогляду. Не є таємницею, що саме у минулому можна знайти коріння багатьох сучасних проблем. Історія завжди виходить на складні, гострі політичні, правові, національні, релігійні проблеми, причини їх виникнення і вдалі чи не дуже вдалі спроби їх розв'язання.

Без достатнього рівня культури історичного мислення важко зорієнтуватися в складних і неоднозначних процесах сучасного суспільного життя. Без глибоких знань історії своєї країни неможливо зrozуміти її сучасне становище.

Гуманітарні дисципліни є складовою загальної культури як суспільства в цілому та кожного його громадянина окремо. Гуманітарні знання є умовою для виховання професіонала високого рівня, особистості з активною життєвою позицією. Тому відмовлятися від їх викладання тільки тому, „що там їх не вивчають”, на нашу думку не дуже правильно. „І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь” закликав Т. Шевченко.

З іншого боку сучасний стан розвитку українського суспільства викликає нагальну необхідність суттєвих змін у системі освіти, використання нових форм викладання гуманітарних та суспільно-політичних дисциплін, відмови від застарілих стереотипів і методичних стандартів минулого.

В Національному фармацевтичному університеті накопичено певний досвід в викладанні історії України, яким і хочеться поділитися.

Історія України в нашему університеті, як і в переважній більшості навчальних закладів, викладається на першому курсі. Тому ми бачимо своє завдання в тому, щоб закласти науковий (і методичний) фундамент для майбутнього послідовного вивчення нашими студентами гуманітарних, соціально-економічних та спеціальних дисциплін. Ми працюємо в тісному контакті з викладачами української мови і культурології. Ці дисципліни викладаються паралельно з історією, так чи інакше вони пов'язані з проблемами духовності, формують майбутнього спеціаліста і громадянина.

Однією з найбільш гострих проблем викладання більшостей дисциплін є значне скорочення аудиторного часу і посилення уваги до самостійної роботи студента. В таких умовах на перший план виходить проблема організації цієї роботи і дієвий контроль за її результатами. Ми практикували різні форми такої роботи і з деякими з них хочемо поділитися.

Перша проблема, з якою ми зустрілися, це забезпечення студентів навчальною літературою: підручниками посібниками, практикумами тощо. При наявності великої кількості літератури в Україні, наша бібліотека, не могла задовільнити усіх студентів, тим більше, що набір студентів на перший курс з року в рік зростав. Тому виникла необхідність написати власний підручник, адаптований до лекційного курсу і вимог, які висуваються до студентів. І ми такий навчальний посібник підготували. Сьогодні у нас усі студенти забезпечені підручниками. Для підготовки повідомлень і фіксованих виступів до уваги студентів невелика, компактна, але досить повна бібліотечка при кафедрі українознавства.

Підготовкою підручника не завершилась робота. Стало зрозумілим, що студентам для підготовки до семінарських занять, для самостійної роботи над літературою потрібна методична допомога. Так зародилася ідея

підготувати Практикум. І сьогодні він у нас є, і усі студенти ним користуються.

Враховуємо і наявність у нашему університеті великої кількості іноземних студентів, які не можуть вивчати історію нашої країни у тому обсязі, в якому повинні її вивчати вітчизняні студенти. Тому для них ми підготували окремий посібник російською мовою. Протягом останніх трьох років в університеті навчаються іноземні студенти англійською мовою. Для них також написаний підручник англійською мовою.

У нас уже більше десяти років існує заліково-модульна система. На поточний залік ми традиційно виносимо дві проблеми: „Козацтво в Україні” „Політичні катаклізми ХХ століття і Україна”. Без заліку з цих тем студенти не допускаються до сесії. Ми пропонуємо різні форми заліку, враховуючи можливості і здібності студентів. Це можуть бути усні відповіді, підготовка серйозних творчих письмових робіт (комп’ютерні варіанти виключаються однозначно), розробка таблиць, схем, тестових завдань з різними рівнями складності, оформлення тематичних стіннівок, тощо. Останні потім розвішуємо на кафедрі, їх читають, розглядають (бо вони часто дуже красиво оформлені), оцінюють студенти. Потім проводимо конкурс і визначаємо кращих. Щікаво спостерігати, як пишаються автори стіннівок своїми витворами.

Ми не схильні вважати тестовий контроль знань студентів з суспільно-політичних і гуманітарних дисциплін оптимальною формою. На нашу думку саме ці дисципліни покликані розвивати у студентів уміння вести дискусію, формулювати і відстоювати свої думки, переконання. Але як одна з форм контролю вона цілком доречна. І ми зараз працюємо над підготовкою тестових завдань з усіх тем і проблем історії України. У наших подальших планах – видання збірника тестів типографським способом. До речі, до цієї роботи ми залучаємо студентів. І це, як показує практика, стимулює самостійну роботу студентів і посилює мотивацію до навчання.

Розуміючи, що в далеке минуле відходить традиційний побут українського села, що на зміну рубелю, прядці, дерев'яним ночвам приходять нові сучасні електричні прилади (і це добре), ми вирішили зібрати на кафедрі те небагате, що збереглося у народі. Ми звернулися за допомогою до студентів і зустріли розуміння і готовність допомогти. П'ять років спільної наполегливої праці принесли результат. Сьогодні на кафедрі українознавства та латинської мови фармацевтичного університету є прекрасний музей українського побуту і прикладного мистецтва України, експонатам якого може позаздрити будь-який офіційний музей. І все це завдяки самостійній роботі студентів, яку ми сьогодні, перш за все міські, можуть у музеї ознайомитись з досить на сьогодні називаємо „польовою практикою”. А усі наші студенти, перш за все іноземці і ті, що постійно живуть у містах, можуть сьогодні у музеї ознайомитись з досить на сьогодні „екзотичними” речами, якими ще не так давно користувались в господарстві наші близькі пращури. В планах кафедри ще є багато ідей, які можна реалізувати, вдосконалюючи викладацьку роботу зі студентами.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТЕРМІНОТВОРЕННЯ ТА ТЕРМІНОВЖИВАННЯ У СУЧASНИХ ЛАТИНСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ТЕРМІНОСИСТЕМАХ

СВІТЛИЧНА Є.І

Національний фармацевтичний університет

Спеціальна термінологія будь-якої галузі науки – це жива структура, що інтенсивно розвивається, має багато невирішених питань і потребує постійної уваги, вивчення та систематизації. Стосовно латинської фармацевтичної термінології складається враження, що з боку спеціалістів і на дер-